

Motie van het lid Van den Broek

Aanpak laaggeletterdheid in boxtel

Inleiding

Nederland telt ongeveer anderhalf miljoen volwassenen die moeite hebben met lezen, schrijven of rekenen. Onder deze groep bevinden zich circa 250.000 analfabeten. Deze mensen kunnen worden aangeduid als laaggeletterd. Het gaat om ongeveer dertien procent van de volwassen bevolking. Laaggeletterdheid komt voor bij allochtonen en autochtonen, bij jonge en oude mensen, bij mannen en vrouwen en bij werkenden en niet-werkenden. Dit maakt het onmogelijk om een eenduidige profielschets van ´een laaggeletterde´ te geven. Circa 6% van de beroepsbevolking is laaggeletterd. Afgezet tegen de Boxtelse situatie betekent dit dat naar schatting 3.000 Boxtelaren (13% van de volwassen Boxtelaren) laaggeletterd zijn en dat circa 900 mensen uit de Boxtelse beroepsbevolking laaggeletterd zijn.

Mensen die laaggeletterd zijn, kunnen onvoldoende lezen en schrijven - en vaak ook onvoldoende rekenen - om volwaardig deel te kunnen nemen aan onze informatiemaatschappij. Ze hebben moeite om hun eigen doelen te realiseren en kunnen hun kennis- en vaardigheden niet zelfstandig verder ontwikkelen. Omdat laag- en ongeletterdheid nauwelijks publiekelijk wordt besproken, denken veel mensen dat zij de enigen zijn met het probleem. Dit werkt gevoelens van schaamte in de hand. Hierdoor verbergen velen deze achterstand. Dit draagt bij aan de instandhouding van het probleem

Oorzaken

Oorzaken van laaggeletterdheid verschillen per individu. Er is niet één specifieke oorzaak aan te wijzen. Onderzoek toont aan dat de volgende mensen kwetsbaar zijn:

- Mensen met algemene leer- en gedragsproblemen, zoals concentratiestoornissen en een tekort aan discipline, of met specifieke lees- en schrijfproblemen, zoals taalzwakte en dyslexie.
- Mensen met een taalachterstand omdat thuis uitsluitend een buitenlandse taal wordt gesproken (bijvoorbeeld tweede en derde generatie immigranten).
- Mensen die opgroeien in een “taalarme” omgeving zonder boeken, kranten en tijdschriften en die niet gestimuleerd worden om te lezen en te schrijven.
- Mensen met groot schoolverzuim en weinig opleiding (bijvoorbeeld vanwege ziekte, lichamelijke handicap, spijbelen, voortijdig schoolverlaten of een reizend bestaan).
- Mensen die op school onvoldoende aandacht en begeleiding kregen.
- Mensen bij wie de vaardigheden zijn weggezaakt. Bij lezen, schrijven en rekenen geldt het motto “use it or lose it.” Als je deze vaardigheden niet onderhoudt, raak je ze kwijt.

De combinatie van de omvang van het probleem, de diversiteit van de mensen met een dergelijke achterstand en het gevoel van schaamte van de mensen zelf, maakt de aanpak van het probleem bijzonder complex. Om verkwisting van gelden, tijd en inzet te voorkomen en om een effectieve aanpak te garanderen moeten partijen in zowel publieke als private sector, ieder met eigen expertise, samenwerken op dit complexe gebied.

Begripsbepaling on- en laaggeletterdheid

Analfabeet?

Analfabeten (ongeletterden) zijn mensen die helemaal niet kunnen lezen en schrijven. In Nederland betreft dit naar schatting 250.000 mensen.

Laaggeletterd?

Anderhalf miljoen Nederlanders boven de zestien jaar hebben grote moeite met lezen en schrijven. Deze mensen noemen we laaggeletterd. Zij zijn niet in staat gedrukte of geschreven informatie te gebruiken en kunnen hierdoor minder goed functioneren in de samenleving, thuis en op het werk. Tweederde is van Nederlandse afkomst en eenderde is van buitenlandse afkomst. Onder de anderhalf miljoen laaggeletterden vallen ook de genoemde 250.000 analfabeten.

Komt laaggeletterdheid overal in Nederland even vaak voor?

Ja. Er zijn variaties in aantallen, maar overal in Nederland is laaggeletterdheid een probleem met vergelijkbare omvang en gevolgen. Uit onderzoek van provincies blijkt bijvoorbeeld dat de aard en de omvang van de problematiek in de provincie Utrecht wordt geschat op zestien procent van de bevolking tussen vijftien en 75 jaar. In Noord-Brabant is dertien procent van de volwassen Brabanders tot 65 jaar laaggeletterd. Ongeveer twaalf procent van de bevolking in Groningen is laaggeletterd. Iemand is ongeletterd of analfabeet als deze persoon 15 jaar of ouder is en helemaal niet kan lezen en schrijven en dit ook nooit heeft geleerd. In Nederland zijn 250.000 personen analfabeet.

Onder laaggeletterdheid vallen mensen die lees- en schrijfvaardigheden van een dusdanig laag niveau hebben dat iemand niet in staat is zich te ontwikkelen of om te functioneren in de maatschappij, thuis en op het werk.

Stichting Lezen en Schrijven

Stichting Lezen & Schrijven is een initiatief van H.K.H. Prinses Laurentien der Nederlanden. De stichting is op 27 mei 2004 van start gegaan. De stichting wil aandacht vestigen op 1,5 miljoen Nederlanders, die niet volwaardig deelnemen aan de samenleving omdat zij problemen hebben met lezen en schrijven. Stichting Lezen & Schrijven wil dit probleem bespreekbaar maken en bijdragen aan oplossingen.

Week van de Alfabetisering

De *Week van de Alfabetisering* vindt dit jaar plaats van maandag 8 september tot en met zaterdag 13 september. Ook dit jaar staat alles weer een week lang in het teken van taal, lezen en schrijven. Dat is een ideaal moment voor de Gemeenteraad van Boxtel om te besluiten Laaggeletterdheid voortvarend op te gaan pakken.

Boxtel, 4 september 2008

E. van den Broek,

Motie van het lid Van den Broek
Voorgesteld 4 september 2008

Onderwerp: Aanpak laaggeletterdheid in Boxtel

De gemeenteraad van Boxtel in zijn vergadering van 9 september 2008,

overwegende dat,

de aanpak van laaggeletterdheid binnen de gemeente gewenst is en onder paragraaf 3.3 als speerpunt is opgenomen in het beleidsprogramma

van oordeel dat,

- de laaggeletterdheid binnen de Boxtelse beroepsbevolking terug moet worden gedrongen met zestig procent in zeven jaar tijd overeenkomstig de doelstellingen van het convenant tussen werkgevers, werknemers en overheid van 11 september “Structurele aanpak laaggeletterdheid in de samenleving en het bedrijfsleven 2007 – 2015”
- de laaggeletterdheid binnen de overige groepen van Boxtelaren eveneens moet worden teruggedrongen met zestig procent in zeven jaar tijd;

roept het college op

1. Het initiatief te nemen om in samenspraak met de Stichting Lezen & Schrijven, Boxtelse werkgevers en maatschappelijke organisaties, te komen tot een gestructureerde aanpak van laaggeletterdheid;
2. In het kader van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen bij Boxtelse werkgevers aan te dringen op een actieve benadering van het probleem;
3. In samenwerking met de andere partijen een bewustwordingscampagne in Boxtel te organiseren die laaggeletterdheid breed onder de aandacht brengt en laaggeletterde Boxtelaren via een speciaal telefoonnummer toe zal leiden naar een loket waar taalcursussen georganiseerd kunnen worden

en gaat over tot de orde van de dag.

Eric van den Broek, fractievoorzitter SP

Nick Geerlings, raadslid SP
